Ajuntament de Castellar del Vallès

Masies

Actualment, a Castellar, hi ha més de 40 masies, moltes de les quals encara estan habitades. La més antiga és Mas Canyelles, del segle X. Les masies, han anat adaptant-se a les necessitats dels seus propietaris en cada moment, fet pel qual donen fe dels diversos estils arquitectònics i fan difícil la seva datació. Diverses masies, a més, encara conserven la seva pròpia capella o ermita.

En època medieval la documentació referent al Castell de Castellar indica l'existència de població disseminada amb masos, inscrits en aquest territori. La masia més antiga, el Mas Canyelles segons sembla, data del segle X. Precisament, l'atractiu de les masies castellarenques resideix en veure l'evolució arquitectònica que han patit i en la diversitat d'elements ornamentals d'estils que van des del romànic i el gòtic, al modernisme o l'art eclèctic.

A més, algunes masies conserven diversos elements d'interès cultural. Destaquen les rodes de pedra de molí de Can Santpere i El Brunet, que daten del segle XV i XVI; la talla de Sant Pere Ullastre i una talla de la mare de Déu de Can Juliana; els frescos sobre sostre i parets de Can Quer Vell (en l'actualitat a l'Arxiu d'Història de Castellar); o un dels últims trulls (molí d'oli) que encara hi ha a la comarca, a Can Bogunyà.

També hem d'esmentar algunes de les capelles que en diferents masies de Castellar es troben. Podem citar l'església de can Massaguer, antigament Sant Martí, dedicada precisament a aquest sant. La primera referència que trobem data del segle XI, però al segle XVI va ser reedificada. La masia i l'església es trobaven just al límit entre la parròquia de Sant Esteve de Castellar i la de Sant Julià d'Altura, a Sabadell.

Altres masos amb capella eren can Ametller (mas de la Serra fins a finals del s. XV), amb una capella construïda al segle XVIII dedicada a Sant Josep, però després d'unes reformes avui ja no en queda res o la capella de Sant Antoni de la masia de Cadafalch, on s'hi representen tres patrons dels termes limítrofs: Sant Llorenç, Sant Sebastià i Sant Esteve.

Amb tot el pas del temps no ha estat a favor de la vida a les masies, i de la permanència d'aquestes. En la documentació trobem que el Castellar del que ens parla el Dr. Vergés hi havia més de 60 masies. En la seva *Història de Castellar* elabora una llista de noms de masos dels que la majoria han desaparegut i molts d'ells ni tan sols sabem on es trobaven. En molts casos els masos situats a les ribes del Ripoll van transformar-se en molins i indústries.